

Volodymyr Miakushko, Postgraduate Student
Odessa National Maritime University
Odesa, Ukraine

Maryna Matviienko, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor at the Department of Entrepreneurship and Tourism
Odessa National Maritime University
Odesa, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-471-9-54>

THE DIGITALIZATION IMPACT ON THE BUSINESS MODEL OF FREIGHT FORWARDING COMPANY

ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА БІЗНЕС-МОДЕЛЬ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИТОРСЬКОЇ КОМПАНІЇ

Цифровізація суттєво впливає на розвиток бізнес-систем, створюючи умови не тільки для вивільнення робочої сили з деяких процесів та операцій, автоматизації прийняття рішень чи економії ресурсів загалом, вона є ключовим чинником трансформації каркасу самого бізнесу, тобто його бізнес-моделі. Ці процеси можна спостерігати саме на прикладі транспортно-експедиторських компаній, в виробничому та управлінському процесах яких відбувається останнім часом багато швидких змін. Експедитори використовують цифрові рішення для координації та контролю транспортного процесу, пошуку перевізника, моніторингу, відстеження документації, реалізації стратегії ціноутворення, аналізу даних і організації звітності. Для того, щоб ці процеси у цифровому форматі дійсно були ефективними необхідна реалізація інтегрованої API з цифровим інтерфейсом для миттєвого керування всіма відправленнями.

Аналіз показників найбільших експедиторів дозволяє зробити висновок, що результати їх роботи включають відчутну частку цифрового бізнесу. Американська компанія C.H. Robinson на ранньому етапі діджиталізації вийшла на ринок з цифровим рішенням для логістичного бізнесу, створила цифрову екосистему та на сьогодні є явним лідером в секторі. Європейські гравці DHL, Kuehne + Nagel, DB Schenker або Maersk також активно використовують переваги цифрових рішень для логістичної складової.

Впровадження наскрізної системи цифрового контролю чинить вплив на елементи бізнес-моделі експедитора.

Канали зв'язку. Експедитори використовують онлайн-інструменти, щоб полегшити комунікацію та доступ до інформації для клієнтів. TMS

дозволяє вантажовідправникам та перевізникам взаємодіяти в режимі реального часу, а інформаційні панелі пропонують доступ до даних про відправлення та звіти про ефективність. Технології GPS дозволяють надання послуг відстеження вантажу в реальному часі. Клієнти через цифрову платформу експедитора або API отримують інформацію про відправлення для своєї системи EDS/TMS, мають можливість переглядати систему цін експедитора для різних варіантів транспортування, порівнювати тарифи перевізників, запитувати ціни та використовувати автоматичне виставлення рахунків.

Прийняття управлінських рішень. Цифрові технології дозволяють обробляти великі обсяги даних, здійснювати прогностичний аналіз, планування, інтерпретації ринкових тенденцій та управління запасами.

Цифрові бізнес-моделі у вантажних перевезеннях не є абсолютно новим явищем. Постачальники систем управління транспортом (TMS) успішно позиціонують себе в сегменті експедиторських та транспортних послуг. Реалізація цифрових рішень дозволяє отримувати додатковий прибуток багатьма способами, в тому числі трансформуючи модель доходу та структуру витрат: наскрізна видимість (скорочення витрат), автоматичні сповіщення та оновлення в режимі реального часу, ефективність і зниження витрат, консолідація навантаження та оптимізація маршрутів, доступ до міжнародної мережі операторів за конкурентними цінами, оптимізація управління запасами, цифровий доступ до транспортної документації, керування ключовими показниками ефективності та продуктивністю оператора, автоматичне бронювання та виставлення рахунків, зменшення викидів вуглекислого газу, оптимізація завдяки цифровому плануванню, формування ключової інформації на вимогу клієнта, більша надійність і задоволення клієнтів, легкий доступ до тарифів і доступності перевізників, електронне завантаження товаросупровідних документів, автоматичні товарні чеки для ініціювання платежів і виставлення рахунків онлайн, зменшення порожніх переходів завдяки оптимізованому плануванню та інші.

Міжнародні вантажні перевезення породжують величезну кількість документів, починаючи від сертифікатів відповідності, накладних і рахунків-фактур до документів митного та експортного контролю. Оцифровка революціонує спосіб обробки документів у логістичній галузі. Платформа цифрового експедитора – це портал, який вантажовідправники та перевізники використовують для швидкого доступу або завантаження транспортної документації на кожному етапі процесу доставки.

Ключові дії. Повна наскрізна прозорість дозволяє експедиторам швидко реагувати на несподівані затримки або інциденти, бути гнучкими до змін оточуючого середовища. Завдяки інтегрованому глобальному моніторингу вони можуть пропонувати альтернативні маршрути. Експедиторська компанія залучає перевізників на свою платформу через свій веб-сайт або інші цільові маркетингові заходи. Після реєстрації та проходження процесу перевірки перевізники будуть

zareєстровані та налаштовані в мережі експедитора з доступом до його онлайн-ринку. Цифрові технології допомагають експедиторам оптимізувати маршрути та вантажівки. Платформа експедитора може визначити оптимальні маршрути для конкретного вантажу та консолідувати замовлення, пропонуючи перевізникам найшвидші та найефективніші варіанти транспортування. Це також мінімізує викиди CO₂ і запобігає порожнім пробігам. Рішення дозволяють експедиторам передбачати потенційні вузькі місця ще до їх виникнення. Завдяки технологіям GPS експедитори отримують повний огляд своєї мережі в реальному часі та в деталях.

Оскільки експедитори несуть відповідальність за вантаж від його отримання до остаточної доставки, вони повинні забезпечити захист від претензій третіх сторін щодо пошкоджень або втрати. Таким чином, більшість експедиторів або перевізників забезпечують страхування відповідальності експедиторів (FFL). Таким чином вони можуть уникнути фінансових втрат і погіршення відносин із клієнтами. Страхування відповідальності оплачується експедитором, але передається клієнту і зазвичай включається в цінову пропозицію експедитора. В іншому випадку страхування відповідальності відбувається за тією ж процедурою, що й будь-який інший страховий поліс. Завдяки цифровому процесу купівля страхового покриття за допомогою цифрового експедитора автоматизована та спрощена. Крім того, багато експедиторів об'єдналися з цифровими страховими брокерами та інтегрували їх у свою екосистему, забезпечуючи таким чином наскрізні рішення щодо страхування вантажів.

Дані щодо відстежень вантажів зберігаються в системі та можуть використовуватися для прогнозної аналітики. Така інформація в реальному часі може допомогти експедиторам швидко реагувати на несподівані події або затримки та знаходити альтернативні транспортні рішення для своїх клієнтів, отримувати інформацію про ефективність транспортування, від використання палива та рівнів викидів вуглецю до продуктивності перевізника. Завдяки цим даним підприємства можуть краще розуміти роботу своїх ланцюгів постачання та приймати кращі рішення на основі даних.

По суті, посередники між вантажовідправниками та перевізниками, цифрові експедитори забезпечують важливу видимість у реальному часі для своїх клієнтів. Незалежно від того, чи використовують клієнти технологію видимості ланцюга поставок (SCV) через єдину хабову платформу експедитора чи API, вони значно виграють від повної прозорості та аналітики великих даних. У результаті такі послуги швидко стають стандартами логістичної галузі.

Нові технології, такі як III та рішення машинного навчання, все частіше використовуються в логістиці, оскільки компанії визнають цінність великих даних для забезпечення інструментів прогнозної аналітики. Цифрові системи експедиторських компаній зберігають і консолідують великі обсяги логістичних даних, які можна використовувати для оптимізації бізнес-процесів і надання розширених

можливостей прогнозування, що дає можливості передбачення потенційних транспортних вузьких місць, виявлення та виправлення неефективності перевізника або зменшення викидів за допомогою прогнозного алгоритмічного планування маршруту. На макрорівні об'єднання галузевих знань, геополітичного аналізу та історичних даних може дати обґрунтований погляд на майбутні ринкові тенденції та вимоги.

Література:

1. Digital business models in freight. URL: <https://www.adlittle.com/en/insights/report/digital-business-models-freight>
2. On the road to digitalisation in freight forwarding. URL: <https://www.maersk.com/insights/digitalisation/2023/02/17/digitalisation-in-freight-forwarding>.
3. Mikl J., Herold D.M., Ćwiklicki M. Kummer S. The impact of digital logistics start-ups on incumbent firms: a business model perspective *The International Journal of Logistics Management*, 2021. Vol. 32 No. 4. Pp. 1461–1480. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJLM-04-2020-0155>
4. Wirtz J., So K.K.F., Mody M., Liu S., Chun H. (2019) Platforms in the peer-to-peer sharing economy. *Journal of Service Management*, 2019. Vol. 30 No. 4. Pp. 452–483.
5. Kummer S., Herold D.M., Dobrovnik M., Mikl J. Schäfer N. A systematic review of blockchain literature in logistics and supply chain management: identifying research questions and future directions. *Future Internet*, 2020. Vol. 12 No. 3. P. 60.